

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE
KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI**

2017 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylöl 2018

İÇERİK

DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 2017 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 2017 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU	24

**DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE
KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI**

2017 YILI

SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM

RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6
7.	EKLER.....	13

KISALTMALAR

DAP: Doğu Anadolu Projesi

DAP BKİB: Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DAP BKİB), 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde, "Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında sayılan, Kalkınma Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlık, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebe işlemlerini gerçekleştirmektedir.

Başkanlığın gelir kaynakları; hazine yardımı (Kalkınma Bakanlığı transfer tertibinden aktarılmaktadır), mal ve hizmet satış gelirleri, faiz gelirleri ve kişilerden alacaklar olmak üzere diğer çeşitli gelirlerden oluşmaktadır. Başkanlığın gelirleri, esas olarak, Kalkınma Bakanlığı bütçesinin transferler kısmında DAP için ayrılan ödenekten oluşmaktadır.

Başkanlığın bütçesi analitik bütçe sınıflandırmasına göre yapılmıştır. Başkanlığın kendi muhasebe birimi vardır. Muhasebe Biriminin kod numarası 25807'dir.

Harcama birimleri ve harcama yetkilisi: Başkanlık, yeni kurulan bir teşkilat olduğu için, şu anda tek bir harcama birimi ve harcama yetkilisi bulunmaktadır.

Kurum teşkilatı tam olarak kurulduğu zaman en az 6 adet harcama birimi ve harcama yetkilisi olacaktır:

- 1) Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü
- 2) İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü
- 3) Tarım ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü
- 4) Planlama ve Proje Geliştirme Koordinatörlüğü
- 5) Beşeri, Sosyal ve Kurumsal Gelişme Koordinatörlüğü
- 6) Ekonomik Kalkınma, Sanayi ve Hizmetleri Koordinatörlüğü

Mali hizmetler uzmanı: Kurumda sadece mali hizmetler uzman yardımcısı bulunmaktadır.

Ön mali işlemler: Kurumda ön mali işlem kontrol sistemi kuruluncaya kadar ön mali kontrol işlemlerini gerçekleştirme görevlisi olarak Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü yerine getirmektedir.

İç denetçi: Mevzuat hükümleri gereği kuruma herhangi bir iç denetçi kadrosu tahsis edilmemiştir.

Ayniyat işlemleri: Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun taşınır kayıt sistemi kurulmuş olup, taşınır kayıtları muhasebe hesap planına paralel olarak gruplandırılıp kodlanarak Taşınır Kayıt Sisteminden takip edilmektedir. Adı geçen yönetmelik hükümlerine göre taşınır kayıt ve kontrol görevlisi bulunmaktadır.

2017 Yılı Bütçe Gider ve Gerçekleşmeleri:

Kurumun 2017 yılı kesintili başlangıç ödeneği (KBÖ) 162.547.000,00 TL olup yıl sonu itibariyle toplam ödeneği 187.985.000,00 TL'dir. Gider bütçesi ise giderlerin ekonomik sınıflandırılmasına uygun gider kalemlerinden oluşmaktadır. Giderlerin büyük bölümünü sermaye transferleri oluşturmaktadır.

2017 YILI BÜTÇE GİDER GERÇEKLEŞMELERİ (TL)				
AÇIKLAMA	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
0.1 Personel Giderleri	1.853.000	1.861.000	1.804.891	97
0.2 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Giderleri	257.000	258.000	248.840	96
0.3 Mal ve Hizmet Alım Gid.	3.819.000	3.870.000	2.380.056	62
0.5 Cari Transferler	19.000	19.000	0	0
0.6 Sermaye Giderleri	17.037.000	5.508.000	2.994.784	54
0.7 Sermaye Transferleri	139.562.000	176.469.000	162.559.825	92
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	162.547.000	187.985.000	169.988.396	90

2017 Yılı Bütçe Gelir ve Gerçekleşmeleri:

Kurumun gelirleri, Kalkınma Bakanlığı bütçesinin transferler kısmında ayrılan ödenekten oluşmaktadır.

2017 YILI BÜTÇE GELİR GERÇEKLEŞMELERİ			
AÇIKLAMA	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Gerçekleşme Oranı (%)
03 Şartname, Basılı Evrak Form ve satış Gelirleri	1.000	2.100	210
04 Hazine Yardımı (Cari)	3.907.000	632.000	16
04 Hazine Yardımı (Sermaye)	156.599.000	134.638.000	86
04 Kurumlardan Al.Bağ.ve Yr	0	17.272.364	0
05 Faiz Gelirleri	2.000.000	4.853.471	243
05 Diğer Çeşitli Gelirler	40.000	1.323.181	3.308
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	162.547.000	158.721.116	98

***2016 yılından devreden 25.559.639,15 TL likit fazlası, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğinin 4 sıra numaralı "Ekleme İşlemleri" başlığının 5 inci maddesi gereğince 2017 yılı harcamalarında kullanılmış olup, ihtiyaç kadar hazine yardımı talep edilmiştir.

*Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'*ın 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile *Usul ve Esaslar'*ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının İzleme ve Değerlendirme Görevlerinin Mevcut Hükümler Gereğince Yeterince Yerine Getirememesi

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının kuruluş kapsam ve amacında; 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile "Doğu Anadolu Projesi uygulamalarını yerinde koordine etmek ve bu projeler kapsamındaki iller ile civar illerin kalkındırılması, ilgili yatırımların gerçekleştirilmesi amacıyla yerel düzeydeki planlama, projelendirme, araştırma, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin etkili bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli yönlendirmeyi gerçekleştirmek, bu kapsamda sorumlu oldukları bölge içindeki kamu kurum ve kuruluşları ile yakın işbirliği sağlamak " olduğu ifade edilmiştir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığında, ilgili koordinatörlükte çalışanlar desteklenen projelere saha ziyaretlerinde bulunarak, proje uygulamasını takip etmekte ve aksaklıkları gidermeye çalışmaktadırlar. Fakat oldukça az sayıda personelin saha ziyaretleriyle, gerek sektörel ve coğrafi yelpazenin genişliği gerekse de kamu yatırım projelerinin izlenmesine ilişkin bürokratik süreç nedeniyle izleme ve değerlendirme fonksiyonu verimli bir şekilde yerine getirilememektedir. Bu nedenle, veri toplama sürecini etkin hale getirecek düzenlemeler yapılması ve günümüz teknolojisinin imkânlarını kullanmak üzere bir yazılım sisteminin geliştirilmesi; Ayrıca, kamu yatırım programlama sürecinden başlayarak yatırım projelerinin ödeme ve muhasebeleştirme işlemleri ile entegre edilmesinin yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Bu çerçevede, Doğu Anadolu Bölgesinde yapılacak kamu yatırımları konusunda, DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının izleme ve değerlendirmeyle ilgili yetkilerinin yaptırımlarıyla birlikte somut olarak tanımlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** "Bulguda bahsi geçen hususlara katılmakta; Öte yandan, zikredilen yazılım sisteminin geliştirilmesine yönelik olarak Kalkınma Bakanlığı bünyesinde çalışmalar yürütülmektedir."* denilmektedir.

Sonuç olarak Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bulguda bahsi geçen hususlara katılmaktadır.

Bulgumuzda ayrıntılı olarak belirtildiği üzere; İzleme ve değerlendirme görevinin gereği gibi yürütülebilmesi, veri toplama sürecini etkin hale getirecek düzenlemelerin yapılması ve günümüz teknolojisinin imkânlarını kullanmak üzere bir yazılım sisteminin geliştirilmesi; Ayrıca, kamu yatırım programlama sürecinden başlayarak yatırım projelerinin ödeme ve muhasebeleştirme işlemleri ile entegre edilmesi için Eylem Planı kapsamında bulunan tüm kurum ve kuruluşlara ait verilerin teminindeki güçlüklerin giderilmesine yönelik olarak, Kalkınma Bakanlığı bünyesinde yürütülmekte olan çalışmalara hız verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kalkınma Ajansları Arasındaki Yetki ve Sorumluluğun Mevzuatta Açık Bir Şekilde Düzenlenmemiş Olması

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kalkınma Ajansları arasında bölge planları ile eylem planlarının gerek hazırlanması, gerekse uygulanması sürecinde işbirliği ve uyum sağlanması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığınca hazırlanan eylem planlarının temelini Kalkınma Ajanslarının bölge planları teşkil etmektedir. Oysa, DAP BKİB ile bölgedeki kalkınma ajansları DAKA, FIRAT, KUDAKA ve SERHAT Kalkınma Ajanslarının çalışmaları arasındaki ilişkiler konusunda açık bir yasal ve yönetsel düzenlemenin olmadığı görülmektedir.

Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Türkiye, teşvik sistemi üzerine oturan bölgesel gelişme politikalarını terk ederek yeni bir uygulama içine girmiştir. Yeni uygulamada hem Kalkınma Ajansları kurulmuş hem de GAP İdaresi örneğinden yararlanılarak 3 bölgede daha Bölge Kalkınma İdareleri kurulmuştur. Kalkınmayı yerinden planlamak ve geliştirmek üzere kurulan 26 Kalkınma Ajansı Kalkınma Bakanlığının koordinasyonunda faaliyetlerine devam etmektedir. Ayrıca, 81 ilde Ajanslara bağlı yatırım destek ofisi kurulmuştur. 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı *Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun* ile Kalkınma Ajanslarına verilen görevler arasında kalkınma faaliyetleri ve projelerinin desteklenmesinin yanı sıra, *“Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına bildirmek”* (5449 sayılı Kanun, madde 5 b bendi) görevi yer almaktadır.

Aynı maddenin devam eden c, d ve e bentlerinde de aşağıdaki görevler verilmiştir:

“c) Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile

ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.

d) Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek.

e) Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.”

Görüldüğü üzere, bölgede sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek Kalkınma Ajanslarının görev ve yetkileri arasındadır.

Bölge planlamasına esas alınan bölgeler, TÜİK'in Düzey 2 sınıflandırmasıdır. Türkiye'de 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması tanımlaması yapılmıştır. Bu kapsamda 81 il Düzey 3, 26 bölge Düzey 2 ve 12 bölge Düzey 1 olarak sınıflandırılmıştır. Bölgesel gelişmenin kurumsal aracı olarak görülen kalkınma ajansları da Düzey 2 bölgelerinin coğrafi sınırları esas alınarak oluşturulmuştur. Aynı şekilde bölge planlarının da Düzey 2 bölgeleri için yapılması ile birlikte, bu bölgeler aynı zamanda plan bölgesi hüviyetine de kavuşmuştur.

Onuncu Kalkınma Planı döneminde; Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nin yürürlüğe girmesi, düşük gelirli bölgelerde; ekonomik faaliyet kollarının çeşitlendirilmesi, KOBİ ve mikro işletmelerin geliştirilmesi, tarımsal verimliliğin artırılması, sınır bölgelerinin sınır ötesiyle sosyal ve ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi, yoğun göç alan şehirlerde sosyal uyumun güçlendirilmesi gibi stratejiler tespit edilmiştir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nin (BGUS), bölgesel gelişme ve bölgesel rekabet edebilirlik açısından ulusal düzeyde öncelik ve hedefleri belirlemek, mekânsal gelişme ve sosyo-ekonomik kalkınma politikaları arasındaki uyumu güçlendirmek ve alt ölçekli plan ve stratejilere genel çerçeve oluşturması öngörülmektedir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi öncesinde Doğu Anadolu Bölgesi'nin sosyo-ekonomik gelişimini sağlamak üzere bugüne kadar çeşitli politika ve stratejiler hayata geçirilmiştir. Bunlardan birisi de Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda

Atatürk Üniversitesi (Erzurum), Fırat Üniversitesi (Elazığ), İnönü Üniversitesi (Malatya), Kafkas Üniversitesi (Kars) ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin (Van) ortak çalışması sonucu hazırlanan Doğu Anadolu Projesi (DAP) Ana Planı'dır. 2000-2020 yılları arasına ilişkin stratejiler belirleyen Doğu Anadolu Projesi; Ağrı, Ardahan, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van illerini kapsamaktadır. DAP Ana Planı doğrultusunda bölgedeki kamu yatırımları ve projeler hayata geçirilmeye başlanmıştır. Bu planın, GAP örneğinde olduğu gibi Bölge Kalkınma İdaresi mekanizması ve dönemsel eylem planları ile pekiştirilmesinin, bölgeler arası gelişmişlik farkını gidermede önemli katkılar sağlayacağı öngörülmüştür.

Bu öngörü dikkate alınarak; 2008 yılında hazırlanan GAP Eylem Planı vasıtasıyla bölgesinin sosyo-ekonomik gelişimine önemli katkılar sunan GAP Bölge Kalkınma İdaresi tecrübesinden de yararlanılarak, 2011 yılında 642 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Doğu Anadolu Projesi (DAP), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) ve Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdareleri kurulmuştur. DAP Bölge Kalkınma İdaresi; Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van illerini kapsamaktadır. Bakanlar Kurulunun 08.06.2016 tarih ve 29736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararıyla bu illere Sivas'ta eklenmiş olup, il sayısı 15'e yükselmiştir.

Bölge Kalkınma İdareleri, bölgelerin kalkınması yönünde kamu yatırımlarının koordinasyonunu sağlamak, ağırlığı kamu yatırım, proje ve faaliyetlerinde olmak üzere kalkınma ajanslarıyla işbirliği içinde eylem planlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir. Eylem planlarının temelini oluşturan ana unsurlardan birisi de Bölge Planlarıdır. Kalkınma Ajanslarının koordinasyonunda hazırlanan bölge planları, eylem planlarının sorun, durum tespitinde ve amaçların/stratejilerin belirlenmesinde olduğu gibi geliştirilen eylemlerde de temel teşkil etmiştir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kalkınma Ajansları finansman desteği veren kurumlar konumunda olduğundan benzeri alanlarda destekleme yaptıkları görülmektedir. Ayrıca yalnızca desteklemeye ilişkin faaliyetler değil araştırma, planlama, projelendirme vb. işlerde de aynı risk bulunmaktadır.

642 sayılı KHK'nın 2/e maddesinde, DAP BKİB'nin görevleri arasında; *"Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek"* görevi

bulunduğu halde, bu madde hükmü uygulanmamaktadır.

Bölge Kalkınma İdareleri ve Kalkınma Ajansları yöneticileri arasında yetki ve sorumlulukların sistematik ve yasal bir düzenlemeye dayanması kişilere bağlı bir durumun ortaya çıkmasının engellenmesi açısından önemlidir. Bölge Kalkınma İdareleri ve Kalkınma Ajanslarının çalışma programları ve bütçeleri arasında uyum, koordinasyon ve kaynakların daha doğru kullanılmasını sağlayacak düzenlemelere ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda bahsi geçen hususlara katılmaktayız." denilmektedir.

Sonuç olarak Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bulguda bahsi geçen hususlara katılmaktadır.

Bölge Kalkınma İdareleri ile Kalkınma ajansları arasında yetki ve sorumlulukların sistematik ve yasal bir düzenlemeye dayanmasının önemli olduğu; Bu nedenle Bölge Kalkınma İdareleri ve Kalkınma Ajanslarının çalışma programları ve bütçeleri arasında uyum, koordinasyon ve kaynakların daha doğru kullanılmasını sağlayacak düzenlemelere ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Genel Hükümler İçeren “2017 Yılı Bölge Kalkınma İdareleri Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullandırılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar”ın Her Yıl Yenilenmesi

Bütçe kanunlarına dayanarak çıkarılan “2017 Yılı Bölge Kalkınma İdareleri Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullandırılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar” Başkanlık tarafından yapılacak sermaye transferlerine ilişkin genel düzenlemeler getirmektedir. Bu nedenle Usul ve Esaslar’ın her yıl yeniden yayımlanması yerine, genel düzenleme olarak yürürlüğe konulmasının ve takip eden yıllarda ihtiyaç olması halinde sadece ilave ve güncellemelerin yapılmasının daha verimli olarak uygulanmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun E Cetveli’nin 22’nci maddesindeki “... Bu ödenek tertiplerinden 2016 yılında girişilen yüklenme artıkları da dahil olmak üzere yıllara sari olarak yapılacak harcamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kalkınma Bakanı yetkilidir.” hükmü uyarınca;

Usul ve esasların, tüm Bölge Kalkınma İdarelerinde geçerli olmak üzere, Kalkınma Bakanlığı tarafından bir yönetmelik ile belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda yer alan hususlara katılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, bulguda bahsi geçen hususlara katılmaktadır.

"Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar" ın tüm Bölge Kalkınma İdarelerinde geçerli olmak üzere, Kalkınma Bakanlığı tarafından bir yönetmelik ile belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: :Mevzuatın Gerektirdiği İç Kontrol, İç Denetim ve Ön Mali Kontrol Sistemlerinin Kurulmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 55'inci maddesinde, iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.

Kanun'un 58'inci maddesinde ise, ön mali kontrol sistemi düzenlenmiş olup, ön malî kontrolün, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsayacağı belirtilerek, ön malî kontrol sürecinin, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşacağı ve kamu idarelerinde ön malî kontrol görevinin, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 63'üncü maddesinde, iç denetimin, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olduğu ifade edilmiştir.

İç kontrol ve iç denetimle ilgili olarak DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığında;

İç Kontrol ve Kurumsal Risk Yönetim Modülü, Kontrol Ortamı Analiz Raporu, İç

Kontrol Eylem Planı, Kurumsal Risk Yönetim Raporu ile İç Kontrol ve Kurumsal Risk Yönetimi Yönergesi hazırlanmış olmakla beraber, yapılan çalışmaların istenilen seviyeye getirilemediği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İç kontrol, ön mali kontrol ve iç denetim altyapısı yönünde çalışmalar tamamlanmış olup personel yetersizliği sebebiyle istenilen seviyeye gelinememiş, ön mali kontrol görevini gerçekleştirme görevlileri yürütmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak 5018 sayılı kanun ve bu kanuna dayanılarak Maliye Bakanlığınca yayımlanan ve yürürlüğe konulan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Plan Rehberi ile kuruluş kanununda belirtilen görev, sorumluluk ve yetki sınırları içinde; iç kontrol, ön mali kontrol ve iç denetim sisteminin daha iyi, verimli işleyebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve mevzuatın gerektirdiği denetimin yapılabilmesi adına yeterli personel sayısının ulaşılabilmesi ve iç denetim biriminin kurulmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12. BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.54	Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	Yıl: 2017	
		N Yılı 2017	N Yılı 2017
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
1 DÖNEN VARLIKLAR		15.677.427,39	1.054.241,00
10 HAZİR DEĞERLER		15.346.605,31	780.661,24
102 BANKA HESABI		15.346.605,32	112.200,00
12 FAALİYET ALACAKLARI		115.561,21	668.461,24
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		115.561,21	273.579,76
14 DİĞER ALACAKLAR		7.385,18	266.736,28
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		7.385,18	6.841,48
15 STOKLAR		51.359,61	214.350,01
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		51.359,63	214.350,01
16 ÖN ÖDEMELER		156.516,01	214.350,01
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		156.516,01	214.350,01
2 DURAN VARLIKLAR		17.291.786,26	31.700.672,60
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		17.291.786,21	550.426,93
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		173.015,98	550.426,93
254 TAŞITLAR HESABI		93.434,78	42.576.438,41
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		1.455.645,74	42.576.438,41
257 BİRİKİMİS AMORTİSMANLAR HESABI (+)		-1.414.755,25	-11.426.242,74
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		16.884.445,03	-11.426.242,74
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00	
260 HAKLAR HESABI		2.065.944,42	
268 BİRİKİMİS AMORTİSMANLAR HESABI (+)		-2.065.944,42	
AKTİF TOPLAMI		32.969.213,65	32.969.213,60
BİLANÇO DİĞERLERİ			
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		608.884,00	
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		608.884,00	
920 GİDER TAHRİTLERİ HESABI		4.418.287,01	
921 GİDER TAHRİTLERİ KARŞILIKLI HESABI		4.418.287,01	
AKTİF TOPLAMI		32.969.213,65	32.969.213,60

AKTİF TOPLAMI

32.969.213,65

PASİF TOPLAMI

32.969.213,60

BİLANÇO DİĞERLERİ

510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	608.884,00
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	608.884,00
920 GİDER TAHRİTLERİ HESABI	4.418.287,01
921 GİDER TAHRİTLERİ KARŞILIKLI HESABI	4.418.287,01

TABLO 1.13. FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54

Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Yılı : 2017

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TURU	Can Yılı (N)	Ekonomik Kodlar			GELİRİN TURU	Can Yılı (N)
630		GİDERLER HESABI	170.558.88535	600		GELİRLER HESABI	159.132.64261	
630	01	Personel Giderleri	1.804.891,37	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.100,00	
630	01	Memurlar	1.600.314,69	600	03	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	2.100,00	
630	01	Temel Maaşlar	775.33290	600	03	Mal Satış Gelirleri	2.100000	
630	01	Temel Maaşlar	292.78107	600	03	Satınalma, Basılı Evrak Form ve Satış Gelirleri	2.100000	
630	01	Taban Aylığı	482.55183	600	04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	152.542.364,20	
630	01	Zamın ve Tazminatlar	789.18250	600	04	Merkezi Yönetim Bütçesine Dâhil İdarelerden Alınan Bağış ve	135.270.000,00	
630	01	Zamlar ve Tazminatlar	789.18250	600	04	Carı	632.000000	
630	01	Ödenekler	6.48704	600	04	Hazine Yardımı	632.000000	
630	01	Ödenekler	6.48704	600	04	Sermaye	134.538.000000	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Hazine Yardımı	134.638.000000	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	17.272.364,20	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Sermaye	17.272.36420	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	17.272.36420	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	0000	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Diğer Gelirler	6.388.178,41	
630	01	Sosyal Haklar	29.31225	600	04	Faiz Gelirleri	5.129.267,27	
630	01	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	248.839,76	600	05	Diğer Faizler	5.129.26727	

TABLO 1.13.-FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu: 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017	
630	02	01	Memurlar	206.901,49	
		01			2657
630	02	06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	206.901,49	5.129.24070
		01			
		01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1.241.722,2	69.80
		01			
630	02	01	Sağlık Primi Ödemeleri	82.129,28	6980
		01			
630	02	04	Sozleşmeli Personel	41.938,27	6980
		01			
630	02	06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	41.938,27	
		01			
		01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	41.938,27	
		01			
		01	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.652.455,37	
		01			

Ekonomik Kodlar		GIDERIN TURU		Cari Yıl (N)	
Ekonomik Kodlar		GELIRIN TURU		Cari Yıl (N)	
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	334.381,78	
		01			
630	03	01	Kurtarıya ve Büro Malzemesi Alımları	12.021,60	
		01			
		01	Periyodik Yayın Alımları	1.260,03	
		01			
630	03	04	Diğer Yayın Alımları	0,00	
		01			
630	03	05	Baskı ve Cilt Giderleri	10.761,56	
		01			
630	03	02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	33.482,62	
		01			
630	03	01	Su Alımları	33.482,62	
		01			
630	03	01	Enerji Alımları	282.400,64	
		01			
		01	Kakacak Alımları	123.857,01	
		01			
				NET TEATIP TOPLAM: 159.132.642,61	

TABLO 1.13. FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017		
630	03	02	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	59.34074	
630	03	02	03	Elektrik Alımları	99.20290	
630	03	02	04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	3.99319	
630	03	02	04	İçecek Alımları	3.99319	
630	03	02	05	Diğer Tüketim Mal ve Matzameal Alımları	3.08373	
630	03	02	05	Diğer Tüketim Mal ve Matzameal Alımları	3.08373	
630	03	02	05	Yolluklar	85.881.227	
630	03	03	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	85.12797	
630	03	03	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	85.12797	
630	03	03	04	Yurtiçi süreklil Görev Yollukları	1.55325	
630	03	03	04	Yurtiçi süreklil Görev Yollukları	1.55325	
630	03	04	01	Görev Giderleri	276.042,10	
630	03	04	02	Yasal Giderler	24600	
630	03	04	03	Diğer Yasal Giderler	24600	
630	03	04	03	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	275.796,10	
630	03	04	03	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	275.796,10	
Ekonomik Kodlar					GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630	03	04		Hizmet Alımları	1.911.205,92	
630	03	04	01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	1.019.667,94	
630	03	04	02	Femizlik Hizmet Alım Giderleri	663.671,02	
630	03	04	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	276.399,96	

TABLO 1.13. FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017		
630	03	05	01	11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapı Kald Taz Öd	81.48908
630	03	05	01	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	367.90713
630	03	05	02		Haberleşme Giderleri	77.50705
630	03	05	02		Posta ve Teletraf Giderleri	156.4849
630	03	05	02	01	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	7.66228
630	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erfişimi Giderleri	51.33986
630	03	05	04		Tarıfiye Bağlı Ödemeler	26.38252
630	03	05	04		İşen Giderleri	25.65853
630	03	05	04	01	Sigorta Giderleri	72407
630	03	05	05		Kiralar	163.57053
630	03	05	05		Taahhüt Kiralama Giderleri	101.83872
630	03	05	05	03	Personel Servis Kiralama Giderleri	61.73181
630	03	05	05		Diğer Hizmet Alımları	624.08176
630	03	05	05		Kurallara Kabına Giderleri	1.80000
630	03	05	05	03	Diğer Hizmet Alımları	622.28176
630	03	05	05		Temelli ve Tanıtma Giderleri	22.919,3
630	03	05	05	01	Temelli Giderleri	10.51104
630	03	05	05	01	Temelli, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	10.51104
630	03	05	05	02	Tanıtma Giderleri	12.40830
630	03	05	05	01	Tanıtma, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	12.40830
630	03	05	05		Menkul Mal, Gayrimenkul Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	14.090,53
630	03	05	05		Mankul Mal Alım Giderleri	7.57538

TABLO 1-13.FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 49.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017		
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	03	07	01	02	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	3.68632
630	03	07	01	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	3.88951
630	03	07	02		Gayri Maddi Hak Alımları	1.35700
630	03	07	02	01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	8260
630	03	07	02	05	Diğer Gayri Maddi Hak Alımları	1.27440
630	03	07	02		Bakım ve Onarım Giderleri	5.15776
630	03	07	03	02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	4000
630	03	07	03	03	Teaıt Bakım ve Onarım Giderleri	5.11776
630	03	08			Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	7.130,52
630	03	08	01		Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	7.13062
630	03	08	01	01	Büro Bakım ve Onarımı Giderleri	7.13062
630	07				Sermaye Transferleri	162.555.825,40
630	07	01			Yurt İçi Sermaye Transferleri	162.555.825,40
630	07	01	03		Mahallî İdarelere Sermaye Transferleri	137.529.38320
630	07	01	05	01	İl Özel İdarelerine	78.066.21314
630	07	01	05	02	Belediyelere	59.463.17006
630	07	01	02		Yükseköğretim Kurumlarına Sermaye Transferleri	22.49080
630	07	01	07	91	Hakkard, Üniversitelere	22.49080
630	07	01	05		Diğer Yurtiçi Sermaye Transferleri	25.007.95140
630	07	01	05	05	Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarına	21.952.05963
630	07	01	05	12	Kalkınma Ajanslarına	500.00000

TABLO 1.13. FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017
630	07	01 03 28	Devlet Yürütme Kurumlarına Bölgesel Kalkınma Desteği Amortisman Giderleri	2.555.881.80
630	13			1.775.740,76
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	214.155,29
630	13	01 03	Teles, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	58.175,49

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	13	01 03 00	Teles, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	58.175,49			
630	13	01 04	Teağların Amortisman Giderleri	7.78653			
630	13	01 04 00	Teağların Amortisman Giderleri	7.78653			
630	13	01 05	Demirbaşların Amortisman Giderleri	148.17327			
630	13	01 05 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	148.17327			
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	1.561.605,47			
630	13	02 01	Haklar Amortisman Giderleri	1.561.605,47			
630	13	02 01 00	Haklar Amortisman Giderleri	1.561.605,47			
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	177.791,46			
630	14	01	Kirletmeye Malzemeleri	25.082,29			
630	14	01 00	Kirletmeye Malzemeleri	25.082,29			
630	14	01 00 00	Kirletmeye Malzemeleri	25.082,29			
630	14	02	Beetlenme, Gıda Amaçlı ve Muftakta Kullanılan Tüketim Malzeme	27.738,07			
630	14	02 00	Beetlenme, Gıda Amaçlı ve Muftakta Kullanılan Tüketim Malzeme	27.738,07			
630	14	02 00 00	Beetlenme, Gıda Amaçlı ve Muftakta Kullanılan Tüketim Malzeme	27.738,07			

TABLO 1.13.FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matizemeleri	1.308.35
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matizemeleri	1.308.35
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matizemeleri	1.308.35
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağları	847.51
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağları	847.51
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	40.396.69
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	40.396.69

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	14	03	Temizleme Ekipmanları	40.396.69			
630	14	06	Glyecek, Merruşat ve Tuhaflıye Matizemeleri	11.236.17			
630	14	06	Glyecek, Merruşat ve Tuhaflıye Matizemeleri	11.236.17			
630	14	06	Glyecek, Merruşat ve Tuhaflıye Matizemeleri	11.236.17			
630	14	10	Zıral Maddeler	236.00			
630	14	10	Zıral Maddeler	236.00			
630	14	10	Zıral Maddeler	236.00			
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Matizemeleri	36.962.53			
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Matizemeleri	36.962.53			
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Matizemeleri	36.962.53			

TABLO 1.12. FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017
630	14	13	Yedek Parçalar	28.254,39
630	14	13 00	Yedek Parçalar	28.254,39
630	14	13 00 00	Yedek Parçalar	28.254,39
630	14	14	Nakli Vastalılar Laftikleri	5.074,00
630	14	14 00	Nakli Vastalılar Laftikleri	5.074,00
630	14	14 00 00	Nakli Vastalılar Laftikleri	5.074,00
630	14	98	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	645,46
630	14	98 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	645,46
630	14	98 00 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	645,46
630	30	14	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.339.341,02
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.339.341,02
630	30	06 00	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	1.339.341,02
630	30	06 00 00	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	1.339.341,02

TABLO 1.13. FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 48.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017	
Kurum Kodu : 48.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2017	
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	
Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	
630	30	06	07	1.330.326,41	
				9.01492	
		Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler			
		Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri			
630	30	06	09	9.01492	
		Diğer cinsler			
630	35			0,01	
		Diğer cinsler			
630	35	35		0,01	
		Yukarıda Tanımlanmayan Diğer cinsler			
630	35	35	00	001	
		Yukarıda Tanımlanmayan Diğer cinsler			
630	35	95	00	001	
		Yukarıda Tanımlanmayan Diğer cinsler			
Tutarlar Toplamı :				170.558.885,35	
GİDERLER TOPLAMI (A)				170.558.885,35	
GELİRLER TOPLAMI (B)				159.132.642,61	
İNDİRİM ;ADE;SKONTO TOPLAMI (C)				0,00	
NET GELİR (D= B-C)				159.132.642,61	
FAALİYET SONUCU D - A				-11.426.24274	

**DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE
KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI**

2017 YILI

**SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM
RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	24
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	25
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	25
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	25
5. GENEL DEĞERLENDİRME	26
6. DENETİM BULGULARI.....	29

1. ÖZET

Bu rapor, Doğu Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının (DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı) performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2017-2021 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2017 yılı Performans Programı,
- 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Yapılan değerlendirme sonucunda;

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017-2021 yılı Stratejik Planının mevcut olduğu, mevzuatta belirtilen zamana uyularak hazırlandığı ve içerik itibariyle mevzuatta öngörülen hususlara uyulduğu görülmüştür.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017 yılı Performans Programının mevcut olduğu, mevzuatta belirtilen zamana ve şekle uyularak hazırlanıp yayımlandığı ancak içerik itibariyle mevzuatta öngörülen bir takım hususlara uyulmadığı görülmüştür. Performans Programı Hazırlama Rehberinde performans göstergesi, performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, işlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlardır. İdarenin Performans Programındaki bazı göstergeleri, rehberde açıklandığı şekilde ölçülebilir değerlere sahip değildir.

Performans göstergelerinin ölçülebilir nitelikte tespit edilmesi, faaliyet sonuçlarının buna uygun olarak raporlanması, Kurumun öncelikli olarak üzerinde durması gereken performans yönetimi konularıdır

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017 yılı İdare Faaliyet Raporunun mevcut

olduğu ve mevzuatta belirtilen zamana ve şekle uyularak hazırlanıp yayımlandığı görülmüştür.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek

üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Doğu Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının yayımladığı 2017-2021 dönemine ait Stratejik Plan, 2017 yılı Performans Programı ve 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2017 yılı performans denetimi kapsamında DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının yayımladığı 2017-2021 dönemine ait Stratejik Plan, 2017 yılı Performans Programı ve 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu değerlendirmeler için kullanılan performans denetimi kriterleri, Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri	
Denetim Kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması
Zamanlılık	Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması
Sunum	Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması
İlgililik	Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması
İyi tanımlanma	Hedeflerin ve göstergelerin açık ve net bir tanımının olması
Tutarlılık	Hedeflerin (göstergeler dâhil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması

Geçerlilik/İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması
Güvenilirlik	Veri kayıt sistemlerinin gerçekleştirmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması

Yukarıda yer alan performans denetimi kriterleri bazında yapılan değerlendirme sonucunda,

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017-2021 tarihlerine ilişkin Stratejik Planını zamanında hazırlayarak “**mevcudiyet**”, “**zamanlılık**” ve “**sunum**” kriterini yerine getirdiği görülmüştür. DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017-2021 önemine ait Stratejik Planında 8 adet stratejik amaç, 34 adet hedef bulunmaktadır. Planda yer alan hedeflerin ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma kriterlerine göre değerlendirilmesi neticesinde; stratejik amaç ile ilgili, ölçülebilir ve iyi tanımlanmış olduğu kanaatine varılmıştır.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2017 yılına ilişkin Performans Programını zamanında hazırlayarak “**mevcudiyet**” ve “**zamanlılık**” kriterini yerine getirdiği görülmüştür. Programda yer alan hedef ve göstergelerin ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma kriterlerine göre değerlendirilmesi neticesinde, hedeflerin tamamının stratejik amaçlarla ilgili, iyi tanımlanmış olduğu ancak bazılarının ölçülebilir olmadığı görülmüştür. 2017 Yılı Performans Programında 8 adet stratejik amaç, 27 adet stratejik hedef, 27 adet performans hedefi ve bu hedeflerle ilgili 52 adet performans göstergesi bulunmaktadır. Göstergelerin 3 adedinin bir faaliyetin gerçekleşmesi niteliği taşıdığından, ölçülmesinin mümkün olmadığı tespit edilmiştir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2017 yılına ilişkin Faaliyet Raporunu zamanında hazırlayarak “**mevcudiyet**”, “**zamanlılık**” ve “**sunum**” kriterlerini yerine getirdiği görülmüştür Performans sonuçları tablosunda;

Gerçekleşme oranı ; (%) 0 arası olan göstergeler, hedefin gerçekleşmediği,

Gerçekleşme oranı; (%) 1 -89 arası olan göstergeler, hedefe kısmen ulaşıldığı,

Gerçekleşme oranı ; (%) 90-100 olan göstergeler, hedefin gerçekleştiğini,

Gerçekleşme oranı ; (%) 100 üzeri olan göstergeler, hedefin aşıldığını, ifade etmektedir.

2017 yılına ait İdare birimlerinin performans sonuçları incelendiğinde, İdarenin proje

faaliyetlerine ilişkin 51 adet performans göstergesinin;

- 11 adet göstergede hedef gerçekleşmemiş,
- 11 adet göstergede hedef kısmen gerçekleşmiş,
- 9 adet göstergede hedef gerçekleşmiş ,
- 20 adet göstergede ise, hedefin aşıldığı görülmektedir.

Başkanlığın 2017 yılı performans sonuçlarına bakıldığında, 2017-2021 Stratejik Plan da yer alan amaç ve hedeflere uygun bir şekilde hazırlanan performans göstergelerinin %80 oranında gerçekleştirildiği gözlenmektedir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığında, veri kayıt sisteminin süreçleri ve bu süreçlere ilişkin sorumlular her birim için ayrı ayrı belirlenmiştir. Kamu idaresi veri toplama, analiz ve işleme süreçlerine ilişkin risk değerlendirmesi yapmıştır. Veri toplama, analiz ve işleme süreçleri yazılı hale getirilerek personele açık ve net bir şekilde aktarılmış, veri kayıt sisteminin hazırlanmasında yüklenicilerin istihdam edildiği bir durum söz konusu olmamıştır. Sistem faaliyet sonuçlarının ölçümüne ilişkin tüm unsurları kapsamaktadır. Kamu idaresi, veri işleme ve analize yönelik risklere dair kendi değerlendirmesini yapmış, veri kayıt sistemlerinin yönetiminde ve işletilmesinde teknik uzmanlar da bulundurmıştır. Kayıt sistemi raporlanan verilerin doğruluğunu etkileyecek düzeyde karmaşık olmamakla beraber veri kayıt sistemi yakın bir zamanda kurulmuş ve kayıt sisteminde önemli değişiklikler yapılmıştır.

Genel değerlendirmede Kurumun performans yönetimi konusunda başarılı olduğu söylenebilir. Şu hususu da belirtmek gerekir ki Kurum klasik bir kamu idaresi özelliklerini taşımamaktadır: Geçici/sürelili bir idare olması, görev ve faaliyet alanının diğer kamu kurumlarına göre daha spesifik konulardan oluşması, stratejik plan ve performans programının yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre hazırlanmasını güçleştirmektedir. Kurumun hizmet yapmak, eğitim düzeyi için tedbir almak ve koordinasyon sağlamak şeklinde üç ana temelden oluşan görevlerinin yerine getirilmesi için yeni projelerin hazırlanması gerekmektedir. Stratejik Planın ve Performans Programının hazırlandığı tarihlerde projelerin sadece tasarım-planlama aşamasında ve genellikle birden fazla yıla yayılmasından dolayı, performans için ölçülebilir göstergeler konulmasının zorlaştığını da göz önünde bulundurmak gerekir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

Bu bölümde bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesi

BULGU 1: Performans Programındaki Bazı Göstergelerin Ölçülebilir Olmaması

Performans Programındaki bazı göstergelerin ölçülebilir olmadığı tespit edilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberinde performans göstergesi, performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, işlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlardır. İdarenin Performans Programındaki bazı göstergeleri, rehberde açıklandığı şekilde ölçülebilir değerlere sahip değildir.

Performans Programının Amaç 3, hedef 2 "*Kurum bütçesindeki nakdi gerçekleştirme arttırılacaktır*" şeklindeki hedefinin göstergeleri, "Cari bütçe raporu hazırlama faaliyeti ve yatırım bütçe raporunun hazırlanması faaliyeti" olarak belirlenmiştir. Bu göstergeler çalışmaların performans göstergesi olarak değil, kurumun görev alanına giren rutin bir faaliyet olarak değerlendirilmiştir. Performans göstergesi çıktı olarak kurumun performansını değil, kurum faaliyetini göstermektedir.

Performans Programının Amaç 3, hedef 3 "*Her yıl Eylem Planı ile ilgili ilerleme raporu hazırlanacaktır*" şeklindeki hedefinin göstergesi de "*Eylem planı ilerleme raporunun hazırlanması faaliyeti*" olarak belirlenmiştir. Bu raporla ilgili söz konusu çalışmanın bir performans göstergesi değil, kurumun görev alanına giren rutin bir faaliyet olduğu değerlendirilmiştir.

Performans Programının Amaç 3, hedef 4 "*Etki değerlendirmesi yoluyla projelerin etkinliği arttırılacaktır*" şeklindeki hedefin göstergesi "*Etki değerlendirme analizi faaliyeti*" olarak belirlenmiştir. Bu projelerin etkinliğini arttırmak bir performans göstergesi değil, kurumun görev alanına giren rutin bir faaliyet olarak değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Amaç 3 Hedef 2 "Kurum bütçesindeki nakdi gerçekleştirme arttırılacaktır." Hedefinin göstergesi olarak ifade edilen "Cari bütçe raporu hazırlama faaliyeti ve yatırım bütçe raporunun hazırlanması faaliyeti", 2018 yılı için somut göstergeler olan "cari bütçe nakdi gerçekleşme yüzdesi" ve "yatırım bütçesi nakdi gerçekleşme yüzdesi" ile değiştirilecektir.Amaç 3 Hedef 3 "Her yıl Eylem Planı ile ilgili ilerleme raporu hazırlanacaktır." Hedefinin göstergesi olarak belirtilen "Eylem planı ilerleme raporunun hazırlanması faaliyeti", 2018 yılı için "Eylem planı ilerleme raporu sayısı" olarak değiştirilecektir.Amaç 3 Hedef 4 "Etki değerlendirmesi yoluyla projelerin etkinliği arttırılacaktır." Hedefinin göstergesi olan "Etki değerlendirme analizi faaliyeti", 2018 yılı için somut bir gösterge olan "Etki değerlendirme analizi sayısı" olarak değiştirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bulguda bahsi geçen hususlara katılmaktadır.

Bulgumuzda belirtildiği üzere, Performans Programı Hazırlama Rehberinde performans göstergesi, performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, işlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlardır. İdarenin Performans Programındaki bazı göstergeleri, rehberde açıklandığı şekilde ölçülebilir değerlere sahip olması gerektiği değerlendirilmektedir.